

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	10.10.2005
Tekijä(t)	Salla Rintala	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	103
Otsikko	Päästökaupan tilinpäätösraportointi: ongelmat ja ratkaisuehdotus		
Ohjaaja(t)	Professori Kari Lukka ja KTM Antti Pitkänen		

Tiivistelmä

Euroopan unionissa alkoi vuoden 2005 alusta hiilidioksidipäästöoikeuksien kauppa. Päästökaupan alkaminen on toteutettu melko nopeasti, joten monet siihen liittyvät asiat ovat vielä epäselviä ja keskeneräisiä, erityisesti kirjanpidossa ja tilinpäätöksissä. Kirjanpitolautakunnan ympäristöasioita koskevassa yleisohjeessa mainitaan päästöoikeudet, mutta ohje jättää useita epäselvyyksiä esimerkiksi maksutta saatujen oikeuksien tilinpäätöskäsittelystä. Myös IFRIC (International Financial Reporting Interpretations Committee) on julkaissut tulkintaohjeen IFRS-standardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesta kirjanpitokäsittelystä, mutta runsaan kritiikin seurauksena ohje vedettiin pois kesällä 2005. Tällä hetkellä yritykset voivat siis raportoida päästökaupasta IFRS-tilinpäätöksissään varsin kirjavasti. Tämän tutkielman tarkoituksena onkin etsiä nykyiseen ohjeistukseen liittyvät ongelmat ja puutteet sekä sen jälkeen esittää ratkaisuehdotus siitä, mikä olisi paras tapa raportoida päästöoikeuksista tilinpäätöksissä sekä Suomen kirjanpitolain että IFRS:n mukaan toimittaessa. Oikean raportointitavan löytäminen on tutkielman päätavoite. Sen etsinnässä käytetään apuna Yhdysvaltain rikkidioksidipäästökauppaa koskevien laskentatoimen tutkimusten antamia ratkaisuehdotuksia. Samalla pohditaan niiden soveltumista myös Eurooppaan. Tutkielma on luonteeltaan päätöksentekometodologinen, eli sen tarkoituksena on antaa toimintasuosituksia. Suositukset perustuvat aikaisempaan kirjallisuuteen sekä tehtyihin asiantuntijahaastatteluihin, joiden tarkoituksena oli syventää kirjallisuuden tietoja ja testata tutkijan tekemiä päätelmiä. Haastateltavat olivat kirjanpidon asiantuntijoita ja yritysmaailman edustajia.

Tuloksena esitetään, että päästökaupan tilinpäätösraportoinnissa järkevintä on toimia kunkin säännösten perinteisten linjojen mukaisesti, eikä yhdysvaltalais tutkimuksissa esitettyjen uudenlaisten ratkaisumallien käyttö ole tarpeen. Näin ollen Suomen säännöstössä päästöoikeudet tulee esittää taseella aineettomien oikeuksien ryhmässä. Oikeuksista ei tehdä poistoja, koska niiden jäännösarvon voidaan katsoa vastaavan niiden hankintamenoa. Maksutta saatuja päästöoikeuksia ei aktivoida, koska niillä ei ole hankintamenoa. IFRS:n mukaan toimittaessa maksutta saadut oikeudet sen sijaan aktivoidaan, koska käyppien arvojen käyttö on IFRS:n linjan mukaista. Oikeudet esitetään Suomen tavoin aineettomissa hyödykkeissä. Ensimmäisen aktivoinnin jälkeen oikeuksia ja päästöistä aiheutuvaa varausta ei kuitenkaan pidä uudelleenarvostaa, vaan käyttää hankintamenoa, sillä standardien vanhentuneisuuden takia uudelleenarvostus aiheuttaa ongelmia tilinpäätöksessä. Markkina-arvojen käyttö sopisi kuitenkin paremmin päästökaupan luonteeseen, joten olisi tärkeää, että standardeja muutettaisiin tulevaisuudessa siten, että myös uudelleenarvostus olisi mahdollista.

Asiasanat	päästökauppa, tilinpäätös, IFRS-standardit, kirjanpitolaki
Muita tietoja	